



Uusi moottori, uusi hinta.

Business-varustelu vakiovarusteiden lisäksi:
 • Bluetooth-liitäntä • Radio Concert • Vakionopeussäädin
 • 4-puolainen nahalla päällystetty monitoimijouspyörä
 • Akustinen pysäköintijärjestelmä takana • 17" Alumiinivanteet
 • Xenon plus-ajovalot ja LED-päiväajovalot

Audi Q3 2.0 TDI Business alk. 37.322 €
 Audi Q3 Business alkaen (2.0 TDI 103 kW/140 hv): autoveroton hinta 28.590 €, arvioitu autovero 8.131,30 €, kokonaishinta 37.321,30 €. Vapaa autoetu 745 €/kk, käyttöetu 550 €/kk. Keskiikulutus 5,2 l/100 km. *CO₂-päästöt 137 g/km. Kokonaishinta sisältää toimituskulut 600 €. Kuvan auto erikoisvarustein.

Pörhön Autoliike Oy
 Teollisuustie 25, Rovaniemi, vaihde 020 762 44
 Audi-myynti: Mikko Lehtiniemi, puh. 020 762 4310

ALPINA AS 62 B KAKSIVAIHELUMILINKO



Kampanjahinta 799,-
 Vapaudentie 6, 96100 Rovaniemi
 Puh. 0207 433 570, fax 016 310 888
 Avoimin ma-pe 9-17, la 10-14

Tavallista parempi Ruokakauppa

Palvelemme poikkeusluvalla huomenna la 2.11. klo 12-18

K SUPERMARKET KAUPPATORI

Rovaniemi • Lapinkävijäntie 7
 Ark. 8-21, la 8-18, su 12-18

Rovaniemen kirjaltajilla värikäs historia

Rovaniemen painokone pysähtyy maaliskuun lopussa. Uusi painopaikka Oulussa.

Rovaniemen kirjatyöntekijäin yhdistyksen täyttää nyt 90 vuotta on aika muistella menneitä vuosikymmeniä. Tässä juhlatilaisuudessa paneudutaan nyt enemmän painon työntekijöihin ja painojen kehitykseen. Tulin Lapin Kansaan v. 1968 käsialatoomon oppipojaksi.

Samassa kerroksessa oli myös tilauskirjapaino, lato- ja sitomo. Heidän työnsä oli erilaisempaa kuin sanomalehtipuoella. Siellä tehtiin vaativia tilauskirjapainoalan tuotteita. Alakerrassa oli siten sanomalehtipaino. Siihen aikaan Lapin Kansa ilmestyi 6-päiväisenä. Sivumäärä oli suurimmillaan 16-sivuinen ja kesäaikaan pienimmillään 8-sivuinen. Rotaatiopainajat ja postittajat olivat pääsääntöisesti yövuorossa. Päivällä painettiin kerran viikossa Länsiraja-lehti. Savotta-lehti siellä myös painettiin, mutta se ilmestyi harvemmin.

Painotekniikka oli pysynyt vuosikymmeniä perinteisenä ja turvallisenä tuttuuna. Sanomalehtipainoon tuli offset-rotatio vuoden 1973 lopulla. Nyt uuden painokoneen myötä oli värisivujen käyttökin mahdollista.

Käsialatojen työtehtävät muuttuivat paperiasemoinniksi, kun tekstitkin tulivat valotomakoneista. Vanhemmat latojat päivittelivät uutta tekniikkaa, jossa kaikki paperifilmit, kehityskoneen kehitteet ja kiinnitteet olivat kertakäyttöisiä ja kalliita. Metalliladonnassa sama metalli sulatettiin käytön jälkeen ja käytettiin lukemattomia kertoja uudelleen.

Painon puolella käytettiin nyt offsetpainopeltejä, jotka myös olivat kertakäyttö-tavaraa. Näillä menetelmillä mentiin vuosikausia. Aina tuli jotain uutta tekniikkaa ja sitä piti opetella käyttämään.

Lapin Kansa muuttui 7-päiväiseksi vuonna 1980. Rotaatiopainossa tarvittiin enemmän työntekijöitä, jotta homista selvitettiin.

80-luvun puolenvälin jälkeen Lapin Kansan tilauskirjapaino myytiin ja uusi omistaja te-

ki kirjapainohallin Saarenkylään. Painon nimeksi tuli Sevenprint. Osa työntekijöistä siirtyi painon mukana. Suunnilleen samoihin aikoihin Lapin Kansa alkoi rakentamaan painotaloa Lampelankadulle.

Painon ja postituksen henkilöstön muuttaessa painotaloon töihin alkoi kirjatyöntekijäin osaston toiminnassa lievä taantuma. Tähän asti olivat kaikki kirjatyöntekijät olleet samassa rakennuksessa Veitikantiellä. Eri osastojen väliset toiminnot olivat helppo järjestää. Nyt oli tilauskirjapainon väki Sevenprintissä ja lehtipainon väki Lampelankadulla.

Yhdistystoiminnassa nähtiin yleensä toisia vain kokouksissa ja pilkkikipailuissa. 90-luvun alkupuolella tuli lama. Sen seurauksena Lapin Kansasta jäi moni kirjatyöntekijäkin eläkejärjestelyillä pois. Omistajavaihdos 90-luvun puolivälissä Lapin Kansassa toi kirjatyöntekijöihin epävarmuutta työn jatkuvuudesta.

Kirjatyöntekijöistä alkoi tuntumaan, että asiat jotka ennen olivat toimineet hyvin, eivät enää olleetkaan uuden omistan mieleen. Lapin Kansasta haettiin säästöjä ja samalla pumpattiin yhtiön omaisuutta etelään.

Yhdistyksen kesämökkipaikka Norvajärvellä myytiin 2001. Se oli ollut viisikymmentä vuotta jäsenten käytössä.

Viimeisinä vuosina mökit olivat vähällä käytöllä ja niiden remontointiin ja uusimiseen ei ollut enää intoa ja uskallusta, koska alkoi näyttää siltä, että jäsenmäärä alkoi vähenemään.

Yhdistys on järjestänyt jäsenilleen mm. laivareisteilyjä ja tunturireissuja. Nekin on nykyisin jääneet vähemmälle.

Tämän vuoden aikana saatiin kuulla ikävä uutinen, painotalossa lopetetaan painaminen ja samalla koko painon väki joutuu työttömäksi.

Kymmenen vuoden päästä olisi 100-vuotisjuhlat. Onko silloin Rovaniemen kirjatyöntekijöitä enää työelämässä.

Jorma Alakulppi



Alma Manun Rovaniemen painotalo ehti toimia noin 25 vuotta. Maaliskuun lopussa painaminen loppuu.



Painon väkeä ylhäältä: Raimo Autio, Juha Huovinen, Markku Kestilä ja Seppo Suorsa. Nämä kuvat ovat vuodelta 1988.



Kalevi Koivuranta, Petri Moilanen, Jorma Makkonen, Lauri Kivimäki, Kari Pylvänäinen ja Lauri Seppänen.



Painaja Juha Huovinen.



Postittaja Marika Huovinen.

– Puheenjohtajalta –

Rovaniemen lehtipaino lopetetaan maaliskuussa 2014.

Karua kuultavaa, ei paljon hymyilyttänyt. Painaminen siirtyi Ouluun. Meille Rovaniemelle tulee parinkymmentä työntöntä lisää. Heistä viisi pääsee iän myötä "eläkeputkeen", alle kolmekymppisiä on muutama ja loput ovat ikähaarukassa 30 - 55 vuotta.

Ei paljon lohduta työntekijöitä, jotka ovat olleet pitkän uran, yli 20 vuotta ja parhaat – ne elinkautiset – jopa 40 vuotta, samalla työnantajalla.

Näin lyödään tappiointa työtä jauhaneen yrityksen ihmisille lappu käteen, "lopetettu". Tällä tavoin karitaan kaikki pienet painot pois ja suuret saavat uusille koneille painamista, välimatkoista viisi.

Mikä olisikaan sellaisen työnantajan maine, joka ilmoittaisi yhteistyöneuvottelujen alkuun: "Palkkaamme lisää 100 (tai edes 10) uutta työntekijää, määräaikaiset vakinaistetaan ja vanhemmille työntekijöille tarjotaan

voimavarojen ja halukkuuden mukaan ohjaavia töitä".

Mutta nykyajan meininkiä on keskitettyä ja mahdollisimman suurten voittojen tuottaminen minimikululla.

Millään ei ole mitään rajaa, kun vain voittoa saadaan ja mielusti heti. Työntekijöillä ei ole enää mitään sanottavaa mihinkään, ei vaikka olisi niinkin hyviä ideoita. Jos näin halutaan, niin sammuetaan sitten valot. Sammutetaan vaikka koko Lapista.

Viisauden alku on: hanki viisautta, ja kaikella muulla hankkimallasi hanki ymmärrystä. (sananlasku)



Anna-Maarit Jokelainen puheenjohtaja Rovaniemen Kirjatyöntekijäin yhdistys

Lehden kulku toimituksesta kahvipöytään

Postiluukussa oleva lehti on tehnyt pitkän matkan ja kulkenut monien käsien kautta ennen kuin se on aamupöydässäsi ja voit kahvin juonnin lomassa haistaa painomesteen tuoksun.

Kaikki alkaa jutun kirjoittamisesta. Se, että sama juttu on nykyään useiden lehtien sivuilla saman toimittajan kirjoittamana, on toisen pohdinnan aihe. Sen aiheen nimi on järjeittäminen, voiton maksimointi tai millä nimellä sitä halutaankin kutsua.

Toimittaja on nykyään todellinen monitaituri: hän kirjoittaa, kuvaa, oikolukee eli tarkistaa ja usein jopa taittaa juttunsa.

Lehteen tulee juttujen lisäksi kaupallisia ja yksityishenkilöiden ilmoituksia ja mainoksia. Kaupalliset ilmoitukset hoituvat ilmoitusosastolla työskentelevien painopinnovalmistajien kautta sen jälkeen kun ilmoitusmyyjä on tehnyt onnistuneesti kaupat yrittäjän kanssa.

Yksityishenkilöiden asiointi tapahtuu yleensä lehden toimistolla, jossa heitä palvelevat ne samat henkilöt, jotka vastaavat myös puhelimeen tehdessäsi esim. lehtiilasta.

Toimituksesta jutut, ilmoitukset ja kirjoitukset kulkevat sähköisiä linjoja myöten painopaikkaan, jossa lehti painetaan. Painopaikan suuret painokoneet hoidetaan nykyaikaisesti ohjaamosta käsin. Käsiyötä on vähän, mikä nopeuttaa ja helpottaa työtä.

Lehtipainajien työ painotuu iltaan ja yöhön, sillä jutut halutaan mahdollisimman tuoreina, joten juttujen viimeinen jättöaika eli deadline on painotalosta riippuen myöhään tai toisimyyöhään.

Painotalon yhteydessä on yleensä myös postitusosasto. Näin on myös Lapin Kan-

san painotalossa. Postituksen työväki tekee työtä kahdessa osassa – ensin päivällä pienempilevikkisten lehtien parissa ja sitten iltayöstä lähinnä maakunnan äänenkannattajan eli Lapin Kansan parissa.

Lehdet lajitellaan jakelupiiriin ja kuljetusreittien mukaan.

Viimeisenä linkkinä ketjussa on lehdenjakaja tai laajemmalla jakopiireissä ennen lehdenjakajaa myös rekkaamies.

Rovaniemellä Lapin Kansan painotalo lopetetaan vuoden 2014 maaliskuussa, jonka jälkeen paikalliset lehdenjakajat eivät enää ole suora linkki postituksesta postiluukkuun. Väliin tulee painatus ja postitus jossain muualla. Tämä tarkoittaa myös sitä, että lehden deadline on aikaistettava tai lehden jakaminen siirrettävä myöhemmäksi.

Kukaan ei ole korvaamaton, mutta missä on se raja, jonka jälkeen paikallisuus on vain sanahelinää ja Lapin Kansa jotain muuta, jotain sellaista kuten entinen Lapin Kansa?

50 vuotta sitten ihmisoikeusaktivisti Martin Luther King piti kuuluisan puheensa "I have a dream", jossa hän peräänkuulutti mustien ja valkoisten tasa-arvoista kohtelua. Puhe edesauttoi kansalaisoikeuslain voimaantuloa, mikä puolestaan oli suuri edistysaskel tasa-arvon tiellä. Myös minulla on unelma: ahneuden ajan on loputtava. Ahneutta on se, että toimivia yrityksiä lopetetaan.

Ahneutta on yritysten liistautuminen pörssiin vain siksi, että näin lypsetään yrityksestä rahat ja sitten se lopetetaan. Jossain toisaalla painettu lehti on lakannut tule-masta postiluukustani sisään, mutta minä en lakkaa unelmoimasta.

Kaija Ruokanen

HYUNDAI, SUZUKI, ISUZU MYYNTI ROVANIEMELLÄ.

HERAJÄRVI CAR CENTER
 Alakorkalantie 10, Rovaniemi • Automyynti puh. 020 759 9980, huolto puh. 020 759 9985
 • www.heracar.com • Ma-Pe 8-17, La 10-14

Rosamaster Oy

YRITYKSEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA KÄYTTÖÖNOTTO

- johtamisjärjestelmät ISO-EN-9001:2008
- prosessien kehittäminen
- dokumentointi
- mittarointi

Lars Sonckin Kaari 14, 02600 ESPOO, P. 040 820 1214

Lemminkäinen

Minimoi lämmityskulut, maksimoi mukavuus.

LVI-LÄMSÄ
 www.lvi-lamsa.fi
 Avoimin ma-pe 8-16.30 info@lvi-lamsa.inet.fi
 Suosiolantie 10, Rovaniemi P. (016) 374 064 • 040 584 1828

UUSI WAGON. AURIS TOURING SPORTS

TOJO-AUTO
 Auris Touring Sports alkaen: autoveroton suositushinta 17 790 €, arvioitu autovero 4 698 €, toimituskulut 600 €, arvioitu kokonaishinta sisältäen toimituskulut 23 088 €.
 www.tojoauto.fi

Paljon Onnea 90-vuotiaalle!

toivottaa
Lapin Shamaani
 Toini Rinne
 P. 0700 11800